

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 29.

V Ljubljani, v torek 5. februarja 1889.

Letnik XVII.

+ Cesarjevič Rudolf.

Z besedami je nemogoče izraziti nesrečo, ki je zadela v prvi vrsti cesarsko hišo in v drugi celo državo, ker grozni dogodek je bil tako nenaden in nepričakovan, da ga človek more komaj verjeti. V tej nesreči zbudi se človek kakor iz težkih sanj in se prepriča, da leži med mrtvimi dedič mogočne države, da je na večno usahlila mladika na starodavnem drevesu habsburškega rodu.

In kaj naj nas tolaži v naši bolesti? V prvi vrsti more vdanost v božjo voljo prenesti v ponižnosti hudi udarec. Tudi najmogočnejši in najslavnejši ljudje morajo se ukloniti božjim naredbam kakor najbornejši prosjak. Bog je še vedno varoval rod Rudolfa I., in tudi sedaj nam upanje polni čuteča srca, da bo Vsemogočni Vladar še mnogo let ohranil blagega cesarja njegovim narodom. Mnogo nam je vzel Gospod, a še več nam je pustil.

Preljubljeni vladar še živi, in mi nismo sirote, zapuščene brez vladarja, skrbnega pastirja. Počil je člen v verigi dinastijskih koristi, a veriga je trdna, na novo jo je zvarila ljubezen in zvestoba avstrijskih narodov v ognji bolečine.

Presvetli cesar se je neki sam izjavil ogerskemu ministerskemu predsedniku Tiszi: Vse sem zgubil, kar mi je dajalo upanje in me vezalo na prihodnost mojega sina. Sedaj mi ne ostane družega kakor čut dolžnosti, in kolikor časa bodem še živel, ostal bodem zvest temu čutu, o tem bodite prepričani Vi in moj narod.

S temi besedami je mnogoskušani trpin cesar in kralj Fran Josip pokazal vdanost v božjo voljo,

srčnost in stanovitnost v nesreči, ob enem pa si pridobil še večjo ljubezen prijateljev, odkritosrnejše spoštovanje nasprotnikov in sočutje hladnokrvnejšev.

Presvetli cesar je sicer zgubil jedinega ljubljene sina, toda ostalo mu je še mnogo milijonov zvestih otrok. Vsi čutijo z njim in delé njegovo žalost, kakor so se nedavno z njim veselili njegove štiridesetletnice. Katoliški vladar, ki nosi krono sv. Venceslava, sv. Štefana in sv. Leopolda, našel bode tolažbo v prepričanju, da Bog večkrat ravno one najhuje skuša, katere najbolj ljubi. Ta nesreča ni prva, ki je zadela Nj. Veličanstvo. Vedno pa se je v nesreči presvetli cesar spominjal svoje vladarske dolžnosti ter pokazal plemenit in jeklen značaj.

Da Nj. Veličanstvo presvetli cesar junaško prenaša nepopisno žalost, zatrjujejo osebe, ki so v njegovem obližji. Poroča se namreč z Dunaja, da se je obližje cesarjevo v kratkih urah za leta postaralo, sicer pa je hoja ponosna, glas krepak. Gotovo, da tudi najhladnejšo in najmočnejšo naravo v trenutkih žalosti premaga, a nikdo drugi ni priča očetove žalosti kakor presvetla cesarica. Po noči po cesarjevi smrti se je cesar zaprl v spalno sobo, kjer pa gotovo ni mirno počival. Že ob treh je prišel cesar opravljen iz spalne sobe ter vprašal kratko najvišjega dvornega hišnika kratko: „Kje?“ — Princ Hohenlohe je odgovoril: „V spalni sobi, Veličanstvo!“ In cesarski oče je šel trdnih korakov — k mrtvaškemu odru svojega sina. Okoli 20 minut je cesar ostal pri mrliču. Sam z mrličem ... Ko se je zdani, pozdravil je cesar na zahodnem kolodvoru princesinjo Gizelo in princa Leopolda Bavarskega. Brez spanja in jedi 36 ur. Valovi žalosti pené se ob sivi skali, ki trdno in nepremakljivo stoji v morji britkosti.

Pa tudi prihodnost nas ne straši, kolikor jo more prodreti človeški pogled. Dobrotljivi Bog je vse tako vredil in vravnal na blagor Avstrije, kar je najboljšo, ko je privihrala nesreča.

Živi tudi Nj. ces. in kr. visokost brat cesarjev nadvojvoda Karol Ludovik, pobožen, moder in priljubljen princ, mož bistrega duha in dobrega srca, vreden naslednik cesarskega svojega brata.

Objokujemo smrt knežjega mladeniča, čutimo in trpimo z nesrečnim cesarskim očetom, žalujemo z drugimi narodi avstrijskimi, toda v krščanski veri in upanji ne obupamo, marveč zaupamo trdno v Boga, da bo tudi še v temni prihodnosti habsburškemu rodu bogato delil vladarske čednosti.

Prestolonasledstvo v Avstriji.

Vsak Avstrijec katerekoli narodnosti gotovo iz globočine cesarju zvestega in udanega srca želi in moli, naj bi dobrotljivi Bog še mnogo let ohranil presvetlega vladarja zdravega na duhu in telesu cesarski hiši in narodom slavne Avstrije. Vendar pa se je vsled nepričakovane smrti cesarjeviča Rudolfa sprožilo vprašanje, kdo bode naslednik na prestolu, ako sedanjega preblagega cesarja Bog k sebi pokliče.

Prestolonasledstvo v Avstriji se naslanja na celo vrsto aktov in postavnih določb. Najmerodavnejše določbe so: testament cesarja Ferdinanda II. in cesarja Leopolda II. in pragmatična sankcija cesarja Karola VI. V testamentu cesarja Ferdinanda je prestolonasledstvo vrejeno po „stalnem fideikomisu, ki se sicer imenuje majorat“, v Leopoldovi naredbi gledé prestolonasledstva imajo pravico do prestola moški člani cesarske hiše in sicer po prvorojenstvu. Dne 19. aprila 1713 pa je cesar Karol VI. v tajnem državnem svetu naznanil pragmatično sankcijo, to je, določbo o prestolonasledstvu za slučaj, ko bi moški rod izumrl. Zapisnik o tej seji ni bil nikoli objavljen. Pač pa so stanovi posameznih kronovin dobili poziv, naj priznajo tudi ženskam pravico prestolonasledstva, ako moški izumró. Odlok na oblastva tedanjega avstrijskega Nizozemskega (nekako sedanja Belgija) smatrajo kot avtentičen tekst prag-

LISTEK.

Knjige „Slovenske Matice“ za leto 1888.

IV.

Letopis „Matice Slovenske“ za leto 1888.

Vredil dr. Lovro Požar. Natisnila „Nar. Tisk.“

V tej knjigi se še nekako najbolj razodeva vsako leto značaj naše „Matice“. Začetkoma se je imenoval „Koledar Matice Slovenske“, a kmalu so ga prekrstili v „Letopis“, kar je tem primernije, ker v ožjem pomenu koledarskega nima nič v sebi. V poprejšnjih letnikih je bilo berilo bolj raznovrstno: učenostno in beletristično; odkar pa je „Matica“ pričela posebno knjigo za leposlovje, je v „Letopisu“ večji prostor odmerjen za učenostne razprave in bolj resnobne obravnave. Naša „Matica“ ne more delovati kot prava učenjaška akademija, marveč mora bolj srednjo pot hoditi med strogo učenjaško in preprosto popularno pisavo, da ugaja večini svojih udov. Posebno se mora še pri nas tak zavod, kakor je „Matica“, v obilni meri na jezikoslovce ozirati, ker naš jezik še ni stalno dovršen, marveč se še vedno razvija, utrjuje in spopolnjuje.

V tem smislu so delovali dosedanji „Letopisi“ „Matičini“ in nakopičili že veliko raznovrstno-ko-

ristnega blaga, izmed katerega si vsakdo lahko po svoji potrebi in želji odbere kaj hasnega. V tem smislu je tudi letošnji „Letopis“ njegov novi vredovatelj profesor dr. L. Požar kaj spretno sestavil. Trudil se je, kakor sam pravi v predgovoru, ne le v formalnem oziru, marveč je tudi v stvarnem oziru, vzlasti v životopisu Bož. Raiča marsikaj presnoval, popravil in iz lastnega pridejal ter povsem pokazal, da je res kos taki častni pa trudopolni nalogi. Spisi, ki jih je vsprejel, so daljše pa temeljite razprave o raznih tvarinah. Prvi članek je ravno kar omenjeni životopis Bož. Raiča, ki nam živo pred oči stavi v jasnih in določnih potezah naslikano podobo za slovensko reč tako žarnovnetega, tako neutrudno marljivega, tako požrtvovalno delujočega in narodu nepozabljivega moža. Drugi odstavek je nadaljevanje dr. Vošnjakove razprave: „Kaj človeštvo prideluje in vživa.“ Tu je podrobno in statistično naštet in ob kratkem označeno, kar je človeštvu v živež in dejanjsko porabo: pozemske živali, vodne živali, kovine in rude, soli, vnetice, kameni in prsti — s poučnim pristavkom, „Svetovno gospodarstvo.“ Gotovo je premnogo mati-čarjev, katere tudi take stvari zanimajo, ali katerim je tako znanje celó potrebno, ne samo koristno. — Jako veliko ima v sebi nadaljni spis: „Ivan Franjin Gundulić,“ ker v njem nam pisatelj Anton Trstenjak ne opisuje le kratkega životopisa, mar-

več kar lep kos zgodovine njegovega časa in naroda ter podaja precej obširen pregled slavnoznanega dela njegovega „Osmana“. — Premarljivi pisatelj J. Navratil nadaljuje: „Slovenske narodne vraže in prazne vere, primerjane drugim slovanskim in neslovanskim.“ Da je vzlasti za jezikoslovce tako delo jako velike važnosti, mi pač ni treba posebej dokazovati, sicer imajo pa tudi pri drugih narodih enake zbirke, iz katerih se dokaj pojasnuje zgodovina in značaj dotičnih ljudstev. — V izpopolnjevanje domače zgodovine in zemljepisja domačega služita poslednja sestavka: Iv. Steklasa: „Jožef Lamberg“, in M. Cilenšek: „O geoloških odnošajih na slovenskem Stajerji“. Še posebej mora zanimati vsakega zavednega Slovenca letni prirastek slovenskega slovstva, ki ga vestno objavlja leto na leto Ivan Tomšič.

Samo konec „Letopisa“ mi ne ugaja; zdi se mi dokaj prekratek. Imenik udov „Matice Slovenske“ se mi vidi na pol premajhen. 412 ustanovnikov in 1390 letnikov — to je sicer že nekaj, pa je vendar veliko, veliko premalo za vse slovenske pokrajine! Ganite se torej, razumniki, ki sicer ponosno povdarjate svojo iskreno narodnost, pa v imeniku se pogrešajo Vaša imena! Ker nas je malo, moramo le v tesnem združenju vnanjemu svetu kazati svojo moč; taka skupna moč je pa le

matične sankcije, konstitucije ali določbe, akoravno nima več veljave od drugih.

Po tej pragmatični sankciji imajo moški prednost pred ženskami in sicer se vrši prestolonasledstvo po vrsti prvorojenstva (primogeniture), tako da ima najstarejši moški član najstarejše panoge pravico do prestola. Ko bi torej vse moške panoge izumrle, pridejo na vrsto ženske. Iz tega sledi, da je sedanjega cesarja sedaj prvi naslednik: Nadvojvoda Karol Ludovik, cesarjev brat, rojen 30. julija 1833, ki se je posvetil največ državni službi. Leta 1853 je prišel v Galicijo, da se seznani z upravnimi posli velike kronovine. Dne 29. julija 1855 je šel na Tirolsko kot cesarjev namestnik, kjer si je hitro pridobil ljubezen prebivalstva in za časa italijanske vojske spomladi 1859 velike zasluge pri organizaciji deželne brambe.

Drugi naslednik je potem najstarejši sin nadvojvode Karola Ludovika, nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este, porojen dne 18. decembra 1863. Nadvojvoda Franc Ferdinand je prevzel dedščino zadnjega vojvode Modenskega s pogojem, da nosi naslov d'Este. Drugi pogoj je neki, da preide naslov in dedščina na njegovega mlajšega brata nadvojvodo Otona, ko bi sam vsled kakih prememb ne mogel nositi naslova d'Este. To bi se zgodilo, ko bi morda prevzel vladarstvo. Ker pa ni oženjen, utegnil bi priti na vrsto njegov brat nadvojvoda Oton Franc Josip, rojen dne 21. aprila 1865, ki je oženjen z nadvojvodinjo Marijo Josipino, hčerjo princa Jurija Saksonskega in ima dvaletnega sina nadvojvodo Karola, kateri bi bil četrti naslednik na prestolu. Nadvojvoda Karol Ludovik pa ima še tretjega sina, enoinvajsetletnega nadvojvodo Ferdinanda Karola, ki bi bil slučajno peti naslednik. Dalje nam ni treba naštevati slučajnih prestolonaslednikov. Bati se nam tudi ni treba, da bi izumrl slaven habsburški rod, ker na vedno zelenem drevesu se razvijajo veje, mladike in cvetje.

Čudno pa je — kar pa je le akademične vrednosti —, da se ogerske postavne določbe o prestolonasledstvu iz leta 1722/23 ne strinjajo popolnoma z avstrijskimi. V Avstriji imajo vse ženske habsburško-lotrinške dinastije pravico do prestola, na Ogerskem pa le hčere Karola VI., Josipa I. in Leopolda I. To pa je le teoretična razlika.

Politični pregled.

V Ljubljani. 5. februarja.

Notranje dežele.

Po pogrebu *prestolonaslednika Rudolfa* se bode objavili zapisniki, ki se nanašajo na njegovo smrt. Oporoka njegova iz leta 1886 sklepa z besedami: „Bog obvaruj in blagoslovi mojo drago domovino!“

Prestolonaslednica vdova Štefanija bo v spremstvu svojih starišev zapustila Dunaj ter bo dlje časa živela samotna. Kraj, kamor bo odšla, ni še znan. V nekaterih mesecih se bo zopet povrnila na Dunaj.

„Pesti Napló“ razpravlja v svoji številki z dne 2. t. m. vprašanje o *prestolnem nasledstvu*

na Ogerskem. Med drugim pravi: Ako se hoče nadvojvoda Karol Ludovik odpovedati prestolu, treba je v to pritrdila ogerskega državnega zbora, kakor predpisuje član 3 postavbe iz leta 1867. Sploh pa se v Budimpešti sodi, da nadvojvoda Karol Ludovik ne bo odstopil pravic do vladne svojemu najstarejšemu sinu, marveč bo kot prestolonaslednik odslej nekaj časa v letu stanoval tudi na Ogerskem.

Vnanje države.

Razburjenost *srbskih* radikalcev vedno bolj raste zaradi nadaljnega obstanka Krističevega ministerstva in zaradi postopanja okrajnih prefektov in redarstvenega osebja nasproti narodu. — Vesti, da namerava bivši minister zunanjih zadev, Mijatović, vstopiti v radikalno stranko, odločno preključuje radikalno glasilo „Odjek“, pismo, da v interesu deželne časti niti ne sme naštevati Mijatovićevih del. Ob enem napominani list pobija očitanja, da je radikalna stranka nestrupna, rekoč: Radikalci so pripravljeni mirno čakati gledé ministerske premembe, vendar pa morajo odločno odklanjati vsako odgovornost za politične in finančne škode, katere bo povzročil Kristić s svojo vlado.

Turški sultan je *bolgarskemu* princu Koburškemu podaril troje krasnih arabskih konj, ki so minolo soboto došli iz Carjigrada v Sofijo. Iz tega sklepa neka vrsta listov, da so se zboljšale razmere mej Koburžanom in njegovim sucerenom. Takó dostavlja dotičnemu poročilu „N. F. P.“ skrivnostno opazko: „Majhna darila ohranjujejo prijateljstvo.“ Ni nam treba menda še naglašati, da je malo rečeno predrzno sklepati iz treh arabskih konj na važne politične posledice.

Iz *ruske* prestolnice se poroča, da so izmišljene vse vesti, ki govoré, da je carjevo zaupanje omajano do ministra notranjih zadev, Tolstoja. Grof Tolstoj ima sicer v državnem sovetu večino zoper sebe, toda to bolj iz osebnih, nego političnih vzrokov; car mu neomejeno zaupa, kar se je pokazalo, ko je včeraj teden sovet zavrgel načrt o zemstvih. Glasovalo je zoper postavbo 39, za-njo pa le 13 glasov, vzlic temu pa je Tolstoj ostal neomahljiv zanašajoč se na najvišjo podporo, ki mu menda tudi ne bo izostala. Dokaz temu je okoliščina, da niti eden list ne piše zoper načrt, to vsled migljeja „od zgoraj“.

„Kölnische Zeitung“ je pred nekaterimi dnevi opisovala razmere mej *Nemčijo* in *Rusijo* takó, kakor da je treba Bismarcku le s prstom migniti in — Rusija mu leži pri nogah. Tej razpravi pa odločno nasprotuje dopis iz Peterburga, kateri je objavila „Krentzstg.“ Isti slóve: Car stoji trdnjeje ko kedaj na stališči izključljivega rusijstva in neomejene samostojnosti. Prestolonaslednik je sicer navdušen o vtisu, kateri je napravila nanj Nemčija pri njegovem zadnjem obisku, ter posebno vneto govori o cesarju Viljemu. To pa je povzročilo, da se na najvišjem mestu maje z glavo zaradi njegovega ponemčenja. Jako vdomačena je na ruskem dvoru misel o sporazumljenju z Anglijo na kvar Nemčiji.

Havasovo izvestje poroča iz *francoske* prestolnice: Gotovo je, da se bodo v kratkem vršile premembe v ministerstvu, ne vé pa se še, kdo bo izstopil, kdo vstopil. Floquet svojim tovarišem o tem ni ničesar naznanil, pač pa, da bo predložil postavni načrt o kaznovanju napadov na ustavo. O tem zakonu se ministri niso niti pohvalno, niti nasprotno izrazili, ker zakon sploh natančneje še ni znan; ni res tedaj, da so navstale zaradi tega predmeta razprtije mej ministri. — Boulanger je pismeno naročil Dérouté-u, naj čestita članom lige patrijotov na izbornem postopanju pri volitvah, posebno zadnjo nedeljo. Dérouté pravi v okrožnici, ki objavlja

Boulangerjevo pismo: Liga je prva zahtevala revizijo ustave ter je ugovarjala zoper Boulangerjev izstop iz ministerstva. Pozivljam Vas, da vstrajate v boji za pošteno republiko in v blagor domovine.

„Indépendance Roumaine“ piše: V včerajšnjem zborovanju *rumunskih* liberalnih konservativcev je konstatoval Laskar Catargi, da mera dežela sedaj pretrpeti veliko krizo, katero je povzročilo preziranje parlamentarnega načela, da mora vladati večina. Zbor je pooblastil Catargija in ministra Vernesca, da se sporazumeta z ministroma Manom in Lahovary-em, kako naj se reši kriza. Strogi konservativci upajo, da bode to sporazumljenje povod ministerstvenim premembam. — Provincija Dobruča, ki je imela dosedaj posebno upravo, prosila je zbornico, naj se popolnoma spoji z ostalo Rumunijo.

Zbornica *Združenih držav* je dovolila sto tisoč dolarjev, da se v Pango-Pangu na otoku Samoi ustanovi postaja za premog. Senat je z 38 proti 15 glasovom odklonil pogodbo z Anglijo o izročevanju ubežnih hudodelnikov.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 30. jan. (Kako drago živé revni ljudje.) Kdor na drobno kupuje, živi jako drago, in pomaga, da bogati zraven pol tucata prekupnikov, to je gola istina. Ali kakim načinom se to godi, o tem uveril sem se stoprav te dni žalostno.

Srečam dete, ki je neslo butarico drv pod pazduho. Odkod to neseš? vprašam malo deklico. „Pri branjevcu sem kupila to“, odgovori mi dete. Tako? in take stvari kupujete pri branjevcu? Koliko ta velja? „Dala sem pet krajcarjev“. Strmel sem, polenčkov je bilo malo in še ti bili so drobni. No, oče branjevec ima lep dobiček, mislim si, in da bi se o tej stvari nadrobno uveril, dam si prinesiti od tega poštenjaka za 5, 10 in 20 kr. drv. Pričeli smo računati, koliko ima očka dobička pri tem drvarskem „gšeftu“, koliko ima dobička pri sežnju, in glej, računanje moje me je jako nemilo presenečilo. Izračunal sem, ako torej stoji seženj drv branjevca 7 do 8 gold., in sekanje ali razkrajanje 2 gold. (!), strži trgovec ali branjevec 26 do 36 gold., torej 185 do 257 odstotkov. In to se pripeti na leto večkrat! V istini je to lep dobiček, ki ga daje revno ljudstvo. To me navede, da sem kupoval druge stvari, zlasti živež na drobno, primerjal in uvidel, da ima pri zmleti kavi trgovec več nego 250 odstotkov, pri družih špecerijah nad 300 odstotkov!

Drago, jako drago plačuje revno ljudstvo vse, dobiva tudi vse v jako slabi kakovosti, in ker kupuje navadno na upanje, to je na knjižico, če treba za 1 kr. črtalo za šolarčka, za 1 kr. prižigalic itd. — mora vzeti vse, skrajšan je pri meri in tehtnici, in vrhu tega mora pogoltniti še marsikako grenko!

Ker sem iz tega spoznal dobiček tega „dobrotnika“, se tudi čudil nisem, akoravno ima pohlevno prodajalnico, da pošteno živi, in deco svojo, dasi je ž njimi blagoslovljen, bolje in dražje vzgojuje; in kako je stoprav ondi, kjer je 200, 300 do 500 delavcev tovarniških.

In vse to godilo bi se še v večji meri, ko bi te rodbine plačevale vse takoj v gotovini. Ker pa

tedaj mogoča, ako vsak posameznik stori svojo dolžnost.

Slovanski slikarji na dunajskih razstavah.

Na Dunaji, 28. januarja.

Cesto nam neprijatelji naši očitajo, da smo na polji književnem in v naobrazni umetelnosti ali glasbeni še zelo zaostali. Obišče pa kdo umeteljske razstave v dunajskem „Künstlerhaus“-u in „Kunstverein“-u, vsak nepristranski sodec o slovanski umetelnosti mora nehoté priznati — vsaj kar se tiče slikarske tvoritve — da smo mi avstrijski Slovani zastopani najčastneje. In kar nam doslej podaje stalna razstava v umetniškem domu, smelo smem reči, da češka umetelnost, zlasti pa poljska, zaslužita palmo.

Največjo pozornost budi v hiši umetnikov in vabi obiskovalce velika Matejkova slika: „Koscinszko pod Raklavicami 16. aprila 1794“, ki pred očuje najslavnejši prizor iz poljskega sestanka. Znameniti poljski slikar vede nas na zmagonosno bojišče v trenutji, ko tovariši Koscinszkovi, Glowacki, Sviestaeki, Madalinski, Biernucki, Dombovski in drugi z množico prostovoljcev-kmetov svojemu zmagonosnemu voditelju kličejo veseli slavo. Tu opažamo uporne kmete, prihajajoče iz obupnega boja za svobodo domovine. Oblečeni so v mični kroj narodni,

med kojim se dolgi kožuhi bele in rdeče barve bujno odlikujejo; oboroženi so priprostimi, toda zmagujočim poljskim orožjem, slavnimi kôсами.

Koscinszko sam upodobljen je na krasnem vrancu, v obliči odseva mu navdušenost. Spredej na sliki umirajoč junak in vže padli bojovníki, zadek pa goreča vás. Zapadajoče solnce osvetljuje vrhove dreves, in odseva na svetlem orožji in razsvetljuje radostne obraze zmagonosnih bojovníkov.

Risba te slike takoj kaže na prvi pogled mojstersko roko, kolorit prekrasen; Koscinszko sam, kakor prijatelj njegovi, ki ga obdajejo, so portreti. To delo Matejkovo je nov list v mojstrove slave venec, zajedno pa veličajen spomenik slavnega boja za svoboda naroda poljskega. Slika je prošinjena istim rodoljubnim navdušenjem, kakor znana slika njegova v dunajskem Belvederu: „Državni zbor v Varšavi 1773“.

Poleg prvega poljskega mojstra vdeležili so se razstave še nastopni poljski umetniki: Julij Kossak izloži je zopet nekoliko lepih akvarelov, pred očujočih konje v hlevu, na trgu i. dr., Teodor Rybkowski prizor s trga v mestecu na sev. Ogerskem.

Izmed čeških slikarjev zastopani so samo Jan Skramlik, koji je izloži malo, skrbno izvršeno sliko „Piazza di Venezia v Rimu“, in J. Holzer, ki je tu zastopan z dvema akvareloma.

V razstavi umeteljskega društva (Kunstverein)

zopet skoro izključivo samo Poljaci zastopajo slovansko umetelnost. Veliko pozornost budi Jak. Maleczewskega slika „Iztirani Poljaci v Sibirijo“ in slika „Smrt v Sibirijo prognana“. Henrik Siemiradzki izloži je sliko manjše razmere, ki predstavlja mladega Chopina v berolinskem salonu kneza Radziwilla. Skladatelj, takrat star dvajset let, sedi pri glasoviru v družbi znanih osebnosti iz umetniških in učenostnih krogov, koji so većinoma portreti. Sredi salona sedi Radziwill s svojo hčerko Elizabeto. Spredej poleg kneginje sedi Aleks. Humboldt kot sedemdesetleten starina. Slika razodeva vse prednosti proslulega poljskega umetnika.

Poleg drugih poljskih slikarjev, ki so tu zastopani, navajamo še Fr. Zmurka, H. Grabinskega in Sig. Ajdukiewicza. Zmurko izloži je lepo sliko, naziva se „Hašiš“. Pred očuje dve odaliski v sladkih sanjah; predmet je nekoliko zastarel, vendar znova vabi gledalca živahni kolorit. Sig. Ajdukiewicz, mlajši brat znanega slikarja Tadeja Ajdukiewicza, razstavil je sicer malo, a jako dobro naznačeno sliko zimsko, ki predstavlja voz, odhajajoč od kolodvora.

Vsled prijaznosti g. V. Janse, dijaka akademije naobraznih umetelnosti, bil sem uveden v dve delavnici v akademiji. Prva, Jansova, je v šoli prof. Müllerja; druga, g. Wernerjeva, je v šoli profesorja Trenkwalda. V. Jansa baš dovršuje sliko, koji je posnel snov iz življenja Hodov na Domažliškem, in

vse kupujejo na upanje, more torej i trgovec jemati blago na upanje, in ker odjemniki njegovi za blago ne dajo nijednega poročila, tudi mnogo izgubi pri ljudeh, in je vzlic temu dobiček njegov primerno precej velik, da ogromen. Resnica se torej ne dá tajiti, da revno ljudstvo zeló, zeló drago živi, o čemur še pojma nima, kajti inace bilo bi že davno pametnejši in previdnejši in bi mnogo stvari za domačo potrebo vkupe kupilo, pri tem si mnogo prištedilo in ceneje dobilo tudi bolje blago.

Nepremišljenost in lahkomišljenost tu podpira kredit, ki se deli, in tudi dalje zapeljuje k takemu gospodinjstvu in potratnosti, v kojoj bi ta ali oni ne zabredel, ko bi moral plačati vse v gotovem denarji. Odkodi pa to pohaja, da ljudstvo zadolženo na vse strani mora robovati trgovcem, in je često opeharjeno za vse? Trgovec je na pr. na deželi v tej ali oni občini silni gospod, in pred občinskimi volitvami skliče svoje klijente in jim velevala, koga imajo voliti. Da take volitve pačijo in kvarijo ljudstvo, ni treba dokazovati. Lahak kredit ali nakupavanje na upanje pri trgovcu zapeljuje ljudstvo, da tudi drugje naroča blago na kredit in takó obrtnike in sebe oškoduje. Groša nimajo nikoli in pred opeharjenjem se vselej bojé.

Te skušnje napotile so me, da sem hotel temu ali onemu odpreti oči; povedal sem nekaterim, koji so se mi zdeli bolj v opasnosti, kar sem opazoval, kako drago da živé, v kaki odvisnosti se nahajajo in kako suženstvo tiči v takem življenji, poučeval jih iz svoje skušnje, kako bi se mogli oteti iz tega žalostnega položaja, uverjal je, da bi se jim stanje kmalu obrnilo na bolje, ko bi ne kupovali nepotrebnih stvari, ne živeli potratno in se ogibali dolgov in kredita.

Slikal sem jim, kako bi se gibal prosto brez dolgov, ko bi mogli kupovati za gotove novce, kar in kjer bi hoteli in ne bilo bi se jim treba bati ru-bežni. Obljubijo mi vse; toda od te dóbe se me ogibajo in se za hrbtom jezé.

Zdaj sem jo pa skupil: Hotel sem oteti sužnje iz zavisnosti, a ti mi očitajo, da je sam hočem posužnjiti. Sužnji nespameti svoje plazijo se pred svojimi oderuhi, toda suženstva ne priznavajo; pomagaj jim k svobodi, in oni to nazivljajo robstvo! Človeška volja pravijo, so njegova nebesa — z glupostjo je pač boj brezuspešen in jako nevhvaležno, istemu uničite okove, ki še misliti ne umeje. Potem naj pa še kdo reče, da naše ljudstvo — napreduje!

—k.

Iz Št. Vida nad Ljubljano, dne 4. februarija. Tukajšnja prost. požarna bramba je nameravala dne 3. februarija prirediti svojim udom tombolo. Vsled prežalostne nezgode, katera tare srca vseh Avstri-jancev, pa se je preložila veselica na to nedeljo, v dan 10. februarija.

Namesto veselice imela je prost. požarna bramba žalost. V hiši rokod. društva je bila razpostavljena na črno pregrnenem odru rakev, pregrnena s črnim prtom in na njej je stala podoba njega visokosti cesarjeviča Rudolf-a. Oder bil je primerno dekoriran

sicer predstavlja bujno zmes plesočega kmetskega ljudstva v vaški krčmi.

Gosp. Werner pripravlja za pražko razstavo dve sliki: „Smrt poslednjega Přemislavca“ in „Zapodeno“. Prva predstavlja tragično osodo lehkoživega Vaelava IV. na olomuškem gradu, in „Zapodeno“ predstavlja kmeteko dekle, kojoj so pahnili zaradi prestopka iz doma; na žalostnem potu spremlja jo zvesti prijatelj — pes. To delo bilo je odlikovano s šolsko nagrado akademije.

Dalje naj omenim novo sliko profesorja Jul. Mařáka, koji je prostor odkazan v ces. slikarni v Belvederu. Predočuje pokrajino s pašniki, spredaj z brezovim gozdičem, oživljena z domačimi živinčeti. Umetnik tu srečno predočuje jesenski prizor in iz-raža znamenito značaj kraja.

Zadnje je pa poslal v razstavo umetnik Gabr. Max veliko sliko, ki močno vabi gledalca vsled svoje čarobne in mistične dražesti. Slika nazivlje se „Astarte“ in predstavlja mesečno boginjo Astarte, kojoj so častili v templjih v Tyru in Sidonu pri ponočnih žrtve-nikih; plava po nočnem nebu, kojoj spremlja planet Venus. Slika se ceni na 22.000 mark. Max znan je tudi Ljubljancanom po lani ondi razstavljeni sliki „Dopolnjeno je!“ — In kje so naši umetniki s svojimi umeteljskimi proizvodi? C. vit. P.

z dragocenimi vencí in pri rakvi gorelo je 12 sveč. Ta spominek prezgodnje smrti cesarjevičeve bil je občinstvu razpostavljen v obisk dva dni, ljudstvo je kar v tolpah vrelo v soboto in nedeljo skazati ljubljenu prestolonasledniku zadnjo čast in spo-štovanje.

V soboto večer ob 5. uri pa so se zbrali ognje-gaseci v dvorano pred rakev. Požarna bramba je po-stavila bila častno stražo pred rakev. Velezaslužni gospod Anton Belec, načelnik, kateremu prija vsa čast in popolno priznanje tega lojalnega podjetja, govoril je pred rakvijo o življenji in smrti njega visokosti cesarjeviča Rudolf-a. Tukajšnji pevci pa so zapeli za odrom dve grobni pesmi. Prostrana dvorana je bila natlačeno polna in na obrazih občin-stva so se pojavljali znaki britke žalosti. Šent-Videci pokazali so tudi pri tej priliki, da jim v prsih bije zvesto srce do preslavne cesarske rodovine.

L—n.

Iz Novega Mesta, 30. jan. Novi predsednik tukajšnjega okrožnega sodišča gosp. Gerdešič je došel 20. t. m. Dne 21. t. m. so se mu poklonila načelnikstva tukajšnjih uradov. Gospod je vže mnogo služboval pri nas, bil je vsigdar priljubljen ter vrl narodnjak. Vsled tega je veselje občno, da smo ga dobili zopet v svojo sredo na tako odličnem mestu.

Osnovni odbor delniškega društva „Prvi Na-rodni dom v Rudolfovem“ ima 31. t. m. občni zbor. Odbor se jako trudi, da bi prodal vse akcije, ali gre le počasno, dokler se pa to ne zgodi, ne more se društvo konstituirati. Več sloge je treba.

Osepnice so nas že dolgo strašile krog in krog, ali v „Mesto“ jih ni bilo. Nadejali smo se, da nam prizanese ta šiba božja, ali varali smo se. Pre-tečeni teden so se kar prikazale pri treh osebah. Koli- kor mi je doslej znano, je pozneje zbolela samo še ena oseba. Upamo, da se dalje ne bo širila epide-mija. Nekateri imajo vendar pred „temi osepnici“ grozen strah. Sitno bi bilo res, ako bi se bolexen razširila, da bi morali šole zapreti. Doslej se tega še ni bati.

Mraz hudo pritiska, Krka dobi vsak dan tanko ledeno skorjo, ki se deloma po dnevu stopi od solnčnih žarkov.

Bodoči mesec imamo občinske volitve. Sedaj rečem le to, da se premalo briga narodna, zlasti narodno konservativna stranka. Ako ne bomo delali narodnjaki složno — kakor je naša navada — potem nam bode gospodaril mož nemškega duha. Na noge! Združimo se!

Trgovska in obrtniška zbornica.

III.

VII. Gospod zbornični svėtnik Makso Kren-ner poroča, da je c. kr. deželna vlada poslala zbor-nici semenjski cenovnik v izjavo, ki ga je predložilo cerkveno predstojništvo v Bučki za tamošnje semnje z živino in blagom.

Z listino od 30. aprila 1842. leta priznal je Njega Veličanstvo Ferdinand I. občini Bučki, v po-litičnem okraji krškem, staro pravico, da sme na leto obdržavati pet semnje za živino in blago.

Semenjsko pravico v Bučki imeli ste pred letom 1809 graščini v Pleteljah in Ruckenstein.

Z dekretom okrožnega oblastva novomeškega od 10. decembra 1825. leta, šte. 11.060, bila je ta pravica župni cerkvi v Bučki na podlagi §§ 20 in 21 organizacijske naredbe od 23. junija 1814 (P. G. S. zvez. I., del II., p. 115) in gubernijalne kurende od 18. novembra 1824, šte. 16.120 (P. G. S. zvez. 6, p. 462) priznana iz pravnega vzroka, ker je oddajala stajališča na župno-cerkvenem zemljišču, in župna cerkev se je te pravice tudi res poslu-ževala.

Da je bila rečena listina napisana na ime ob-čine Bučke, a ne na ime tamošnje župne cerkve, zgodilo se je bržkone zaradi tega, ker niso tedanji občinski zastopniki podali pravih podatkov o se-menjski pravici, in zaradi tega tudi občina ni nikoli zahtevala tržnine.

Po zakonu o zatiranji in odvrčanju kužnih bo-lezni pri živalih od 29. februarija 1880. leta, drž. zak. šte. 35, morajo tisti, ki imajo pravico, obdržavati semnje, sami poravnati troške za zdravstveno nad-zorstvo živinskih semnje. Ti troški so znašali leta 1886 za živinske semnje v Bučki 61 gld. 93 kr. Po tarifu od 25. novembra 1839 pobiralo se je tržnine:

Za veliko tržno lopo 20 kr. k. d. ali 35 kr. a. velj.

Za srednjo ali malo tržno lopo 6 kr. k. d. ali 10 5 kr. a. v.

Za konja 3 kr. k. d. ali 5-25 kr. a. v.

Za 1 govedo 2 kr. k. d. ali 3-5 kr. a. v.

Za 1 komad male rogate živine ali prešiča 1 kr. k. d. ali 1-75 kr. a. v.

Za lončarjevo stajališče 6 kr. k. d. ali 10-5 kr. a. velj.

Za košaro z blagom 2 kr. k. d. ali 3-5 kr. a. v.

Nekdaj pozneje pristavilo se je, da je za les za majhne in srednje lope plačati 10¹/₂ kr. a. v.

Ta tarif je nekoliko nedostaten, nekoliko z ozi-rom na troške, ki jih prouzročuje nadzorstvo živinskih semnje, premajhen, in zategadelj ustanovilo je cer-kveno predstojništvo sv. Matije v Bučki z 10. aprilom 1. 1887 ta-le tržni cenovnik:

Od velike tržne lope	40 kr.
„ srednje „	20 „
„ majhne „	11 „
Za pridejan les	11 „
Od voza	10 „
„ košare z blagom	5 „
„ voza z blagom	20 „
„ 1 goveda	4 „
„ 1 telice ali teleta	3 „
„ velikega prešiča	3 „
„ malega „	2 „
„ kozla, ovce, koze	2 „
„ konja	6 „
„ žrebeta	3 „
„ lončarjevega stajališča	11 „
„ stajališča za krčmarjenje v šotorih	12 „

Za pravico, da sme kdo skozi tri leta imeti stajališča vedno na istem mestu:

Od velike tržne lope 2—3 gl. in male tržne lope 1—2 gl.

Zastop občine v Studencu, h kateri spada vas Bučka, pripozual je v svoji seji dne 20. marca 1887. l., da tržne pristojbine pripadajo od l. 1825. cerkvi sv. Matije v Bučki, ker se semnji vrše na cerkve-nem zemljišču. Cerkev je tudi imela dohodke od tega časa in je tudi poravnala troške. Občina je tudi pripoznala, da ni župna občina Bučka bila samostojna občina, ampak podobčina Studencu, in da je cerkev plačala pristojbine za tržni privilegij.

Ako primerjamo stari tarif novemu, vidimo, da so naslednji tarifi novi:

1. Od 1 voza	— gld. 10 kr.
2. „ „ „ z blagom	— „ 20 „
3. „ „ „ koze, kozla, ovce	— „ 2 „
4. „ „ „ žrebeta	— „ 3 „
5. „ „ „ krčmarjenja v šotoru	— „ 12 „
6. Za pravico, da sme kdo skozi tri leta imeti sta-jališče na istem mestu:	

a) od velike tržne lope 2—3 gld. — kr.

b) „ majhne „ 1—2 „ — „

Ostali tarifi bili so neznatno zvišani, in sicer: jeden za 5 kr., jeden za 9¹/₂ kr., četiri po ¹/₂ kr., jeden za 1¹/₄ kr., dva za 1¹/₄ kr., jeden za ¹/₄ kr., jeden za ³/₄ kr.

Ako primerjamo nove tarifne cene s pristoj-binami, katere so bile določene za semnje z zako-nom od 3. decembra 1868, dež. zak. št. 17, to ne dosežajo vse višine starih pristojbin, ne prekoračijo pa jih nikoli, četudi bi rekli, da si bodo nekateri sejmarji pridobili pravico, da smejo imeti svoje lope ali stajališča skozi tri leta zmerom na jednom mestu. C. kr. okr. glavarstvo krško priporoča, da se potrdi novi tarif.

Ker je odsek razvidel iz predloženih mu oispov, da tržne pristojbine niso previsoke, in da tržni promet ni obremenjen z nobenimi drugimi davšči-nami kot z odškodnino za prepuščen prostor, za uporabo stajališč in za druge troške, ki so spojeni z obdržavanjem semnja, to more le priporočati, da se sprejme predlog:

Čestita zbornica naj se v svoji izjavi do c. kr. deželne vlade izreče za potrjenje tržnega cenovnika za semnje z blagom in živino v Bučki. Predlog je bil sprejet.

Dnevne novice.

(O pogrebu cesarjeviča Rudolfa) danes popo-ludne ob 4. uri je zvonilo v vseh cerkvah ljubljan-skih. Trgovci in obrtniki so v znamenje žalosti za-prli svoje prodajalnice. — Gledé cerkvenih svetih opravil doslej ni pri nas še nič določenega. Na Dunaji pa, kakor se nam poroča iz gotovega vira, zvršila se bodo za umrlim cesarjevičem na dvoru določena mrtvaška opravila. Župnikom po dunajski nadškofiji ni ničesa ukazane, ker ni zaukazano žalovanje po deželi in umrli prestolonaslednik ni bil vladajoč knez.

(Kranjski deželni odbor) je na krsto cesarjeviča Rudolfa položil krasen venec. Gosp. deželni glavar dr. Poklukar bode pri pogrebu zastopal deželni odbor.

(Na ljubljanskem gradu) je bila danes ob deveti uri slovesna črna sv. maša za pokojnega cesarjeviča, katero je daroval čast. gosp. župnik Ivan Tomažič. Sv. maše so se vdeležili vsi gg. uradniki in kaznjenci, ki so med sveto mašo prav dobro peli.

(Častna kanonika.) Kakor izvemo iz danes došlega zasebnega telegrama, današnja „Wr. Ztg.“ objavlja, da sta po Najvišjem sklepu presvetlega cesarja z dne 26. januarja preč. g. dr. Janex Semen, profesor bogoslovja, in gimnazijski profesor preč. gosp. Josip Marn imenovana za častna kanonika stolnega kapitlja ljubljanskega. — Imenovanje to vzbudilo bo brez dvoma po vsej škofiji veliko radost. Poslavljenecema čestitamo iz dna srca. Živela še mnogo let!

(Trgovska in obrtniška zbornica) imela je v četrtek zvečer izvenredni shod, kateremu je bila povod srea pretresujoča vest o nenadni smrti preljubljenega cesarjeviča Rudolfa. Na tem shodu spominjala se je zbornica izrednih vrlin, s katerimi se je izredno odlikovalo viteško srce in plemeniti duh ljubljencev vseh narodov avstrijskih. Prebitko žalost, ki je zadela najvišjo cesarsko hišo, čuti tudi vse prebivalstvo Kranjske, in kakor vsi drugi stanovi izražajo svoje najgloblje sožalje o tej žalostni priliki, tako je tudi trgovska in obrtniška zbornica kot zastopnica trgovskih in obrtniških krogov tolmačiteljica njih žalosti in sočutja. Vsled tega je sklenila odposlati iz svoje srede deputacijo treh članov k c. kr. deželnemu predsedništvu in je naprositi, da ono naj izrazi to sožalje preljubljenemu vladarju in cesarici ter tudi prebitko zadeti in preblagi cesaričini vdovi Štefaniji. — V deputacijo so bili izbrani gospodje Ivan Baumgartner, Ivan Horak in Fr. Ks. Souvau.

(Društvo „Pravnik“ v Ljubljani.) Odbor je imel dne 2. februarja svojo prvo sejo. Zbrali so se vsi ljubljanski odborniki, izmej vnanjih pa iz Trsta deželni sodnijski svetnik gosp. Božidar Trnovce. Izvolili so se opravniki. Poleg g. dr. Fr. Papeža kot načelnika je gosp. svetnik J. Vencajz načelnikov namestnik, gosp. dr. Danilo Majaron tajnik, gosp. notar Ivan Gogola blagajnik društva. Ker „Slovenski Pravnik“, ki ga je dosedaj izdajal dr. A. Moše, postane last in glasilo društva, imenovala sta se odgovorna vrednika in sicer gg. dr. F. Papež in dr. Danilo Majaron. Kakor čujemo, oziral se bode odslej „Slov. Pravnik“ tudi na pravno stran duhovniške službe in na duhovsko-uradni jezik, ako bode iz duhovskih krogov dobil dovolj zanimanja in podpore. V vredniških rečeh se dopisuje g. dr. Majaronu.

(Slovenska predstava v Trstu.) Kakor smo že poročali, igral se bode v soboto dne 9. t. m. v Trstu v gledališču „Fenice“ „Revček Andrejček“. Šestkrat v enem letu napolnil je naše gledališče, kar se do sedaj ne more reči o nobeni igri, kar jih premore dramatično društvo. Ni dvombe tedaj, da bodo tudi tržaški Slovenci kakor tudi okoličani mnogobrojno vdeležili se omenjenega večera, ki bo dokazal, da smo Slovenci tudi v dramatični napravili znaten korak naprej. Mi obračamo pozornost vseh Slovencev na gori omenjeno predstavo, ker je prva v Trstu, v kateri imajo vse glavne vloge igralci dramatičnega društva ljubljanskega v rokah. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Iz Leskovca) 2. februarja: Kako so se kože po naših gorah in dolinah vgnezdile, lahko spoznate in verujete, ako vam povem, da med 67 mrličih do danes jih je 60 za kozami umrlo. Pomoči proti tej kužni bolezni ne najdemo; stari in mladi ljudje mrjô, in nekatere kar v par dneh pobere. Neki fant je bil na sv. Neže dan poročen, in danes leži na mrtvaškem odru. Koliko je dela, ni treba praviti.

(V Planini) je včeraj, dne 4. t. m., umrl po daljšem bolehanju c. kr. poštar g. Ferdinand Škrem. Bil je o svojem času pravi orjak, blizu tri stote težak in znana oseba v Metliki in Novem Mestu. Bolezen je nazadnje popolnoma uničila njegovo prej tako junaško telo. Naj v miru počiva!

(Iz Logatec) se nam poroča: Radi smrti cesarjevičeve odložil se je zabavni večer, kateri je nameravalo prirediti bralno društvo gorenje-logaško. — Občinski zastop gorenje-logaški naznani pismeno po glavarstvu svoje sožalje povodom tragičnega do-

godka v cesarski hiši. — Logaška posojilnica izbrala si je v obnem zboru, ki se je vršil dne 3. februarja v Petričevi gostilni, gosp. Josipa Brusa za svojega načelnika — mesto umrlega gosp. Janeza Hladnika.

(Katoliška družba.) K včerajšnjemu poročilu o obnem zboru nam je dostaviti, da je v minolem letu umrlo 23 udov, 10 duhovnikov in 13 svetnih, pristopilo pa 43 novih. Primerno največ udov je pristopilo v Vipavi, to gré hvala preč. gosp. tamošnjemu dekanu. Za umrlega uda na deželi se je darovala sv. maša, za umrle ude v Ljubljani pa se je darovala sv. maša ali so se z društveno zastavo spremili na pokopališče. Gosp. predsednik se je tudi hvaležno spominjal dobrotnikov, ki so za tombole darovali dobitke, in ti so: Visokorodna gospa grofinja Zofija Auersperg, gospodičina Bučar, posestnik in pek g. Alojzij Jenko, preč. g. dr. M. Leben, gospe Zalaznik, Zdešar in Rozman.

(Gosp. Josipa Gorupa) je imenovala občina Grosuplje častnim občanom, trg Žužemperg častnim tržanom.

(Iz Kamnika) se poroča, da so povodom smrti cesarjeviča Rudolfa izrazili sožalje pri gosp. okr. glavarji preč. g. J. Oblak v imenu dekanatske duhovščine, preč. g. gvardijan v imenu samostana, vsi uradniki pod vodstvom g. okr. sodnika, župan g. Fr. Pišer, načelnik krajnega šolskega sveta g. J. Murnik, gg. učitelji, načelniki veteranskega društva, čitalnice, „Lire“ in požarne brambe.

(Sodnik v Kaplji) je imenovan, kakor se nam brzojavno poroča, g. dr. Globočnik.

(Imenovanje in premeščenje.) Kancelist pri c. kr. okr. sodišči v Trziči g. Jakob Butalič je premeščen v Radovljico, g. Fran Pleničar pa je imenovan kancelistom pri c. kr. okr. sodišči v Trziči.

(Umrlo) je v Ljubljani od 27. januarja do 2. februarja 21 oseb in sicer 11 moških, 10 žensk, med temi 5 v deželni bolnišnici, 3 v hiralnici, 1 v otroški bolnišnici, 1 v prisilni delavnici, 1 v kaznilnici. — Rojenih je bilo 18 otrok in sicer 6 moškega in 12 ženskega spola.

(Duhovniške premembe v tržaški škofiji.) Č. g. Ivan Kraljič postal je župnik v Kozljaku. Č. g. Matej Mogorovič, župnik v Kaščergi, podal se je v pokoj. Novomašniki so postali gg. bogoslovci IV. leta: Just Filiplić, Liberat Slokovič, Anton Uleigrai in Ant. Vascotto.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Alojzij Šijanec, kapelan pri Novi Cerkvi, je dobil župnijo M. D. v Negovi.

Telegrami.

Dunaj, 4. febr. Avstro-ogersko društvo v Cincinnatiju je brzojavno prosilo ministerskega predsednika Taaffeja, naj cesarju sporoči najglobokejše sočutje. Vence so nadalje poslali: vojvoda Nasavski, mesto Temišvar, občina Iskila (Ischl), zveza avstrijskih strelcev, budimpeštanske gospe i dr. K pogrebu so vže došli: ministerski predsednik Tisza, ministri Csaky, Szechenyi in Fabinyi, predsednika ogerskega državnega zbora Vay in Pechy, deputacija zgornje zbornice, šestdeset ogerskih poslancev in deputacija ogerskega domobranstva.

Dunaj, 5. feb. Sinoči se je vršilo pri sekcijem načelniku Szögyényi-u, kateremu pristuje po cesarjevičevi oporoki razpolaganje s slovstveno zapuščino, posvetovanje ravnateljstva dela „Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild“. Navzoči so bili: Wilezek, Arneth, Beck, Dumba, Miklosich in oba vrednika

Jokai in Weilen. Szögyényi je naznanil uradni sklep cesarjev, da se prestolonasledniku najljubše delo nadaljuje in dokonča po načrtu, kateri je on sam določil. Tudi je nada opravičena, da se bode izpolnila prisrčna želja prestolonasledničina, da bode namreč prevzela pokroviteljstvo cesarjevičevega dela. — Tudi danes dohajajo ogromne množice v dvorno kapelo, vendar se vrši to v popolnem redu ter se ne ponavljajo včerajšnji prizori.

Budimpešta, 5. februarja. Jokai objavlja v „Nemzet“-u pismo, katero je pisal prestolonaslednik sekcijem načelniku Szögyényi-u: „Ljubi Szögyényi! Tukaj Vam pošiljam dostavek k moji oporoki ter ukrenite vse v njegovem in moje oporoke smislu, katero sem pred dvema letoma sestavil z dovoljenjem svoje soproge. V moji delavni sobi v dvoru stoji poleg sofe majhna miza. S priloženim zlatim ključem odprite njeno predalo, v katerem bodele našli moje listine; te vredite, ter Vaši previdnosti prepustim, katere izmed njih hočete objaviti. Jaz moram zapustiti življenje. Pozdravite v mojem imenu vse moje prijatelje in znance. Živite srečno! Bog naj blagoslovi našo ljubljeno domovino. Vaš — Rudolf.“

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			
1. u. jut.	719.0	—3.6	sl. zap.	sneg	6.10
2. u. pop.	719.7	—0.4	"	"	"
3. u. zveč.	724.0	—0.6	"	oblačno	sneg
Srednja temperatura —1.2° C., za 0.4° nad normalom.					

Kdor si hoče brez težave zaslužiti mnogo denarja, pošlje naj svojo adresu upravnistvu tega lista v zapečatenem pismu z nadpisom zaslužek. (1)

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

Visokočastiti duhovščini

priporočam se vljudo podpisani v napravo cerkvenih posod in orodja iz čistega srebra, kiškega srebra in iz medenine najnovejše oblike, kot

monstranc, kelihov, svetilnic, svečnikov

itd. itd. po najnižji ceni. Zadovoljim gotovo vsakega naročnika, bodisi da se delo prepusti mojemu ukusu, bodisi da se mi je predložil načrt.

Stare reči popravim, ter jih v ognji pozlatim in posrebrim. Čč. gg. naročniki naj mi blagovolé poslati iste nefrankovane (13)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli šte. 17.

Pošilja naročeno blago dobro spravljeno in poštne prosto!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano resno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Bleebüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najtineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Avstro-ogerska karavana v sv. deželo.

Prihodnja avstro-ogerska karavana v sv. deželo bo okrog 28. dne marca 1889 iz Trsta odšla ter naj se vdeleženci obrnejo do podpisanega, ki jim bo takoj poslal obširne vsprede.

Potovanje obsega: Trst — Aleksandrija — Kajfa — Nazaret — Tiberija — Jeruzalem — Sv. Janez — Betlehem — Jeruzalem — Ramleh — Jafa — Port-Said — Kajiro — Aleksandrija — Trst oziroma Carjigrad in Solun.

Potovanje bo trajalo 45 dni.

Cena I. razredu s popolno hrano 635 gld. v bankovnih

„ II. „ „ „ „ 545 „ „

— Zadnji dan za oglašenje 20. dan marca 1889. —

Te karavane se smejo vdeležiti osebe tudi iz Nemčije in drugih dežel.

Na Dunaji, I., Spiegelgasse 12.

Leon Woerl,

ces. br. dvorni knjigotrdlec, založnik, komtur in vitez mnogih visokih redov.

(16—4)